

OKVIR KOMPETENCI za SEOSKOG DOMAĆINA

Project ID 2021-1-IT01-KA220-VET-000034855

Glavni partner:

Saradnici:

ELISAVA
UNIVERSITAT DE VIC
UNIVERSITAT CENTRAL DE CATALUNYA

Sufinansira
Evropska Unija

Ovaj projekat se finansira uz podršku Evropske komisije. Ova publikacija odražava samo stavove autora i Komisija nije odgovorna za bilo kakvu upotrebu informacija sadržanih u ovom dokumentu.

Indeks

OKVIR KOMPETENCI	1
Indeks	2
1. Uvod	3
1.1 Svrha okvira kompetenci	3
1.2. Identifikovanje nove profesionalne uloge	4
1.3. Kontekstualno promišjanje o kompetencijama potrebnim za seoskog domaćina	4
1.4. Znanje, veštine i kvaliteti seoskog domaćina	5
2. Predložene kompetencije za seoskog domaćina u skladu sa dizajnerskim procesom rada	5
2.1. Proces odabira oblasti 5 makro kometencija i pridruženi ishodi učenja	5
2.2 Predložene kompetencije za seoskog domaćina	6
3. Metodologija	9
3.1 Faza 1 Najmoderniji pristup: Međunarodna regulatorna i sekundarna (desk) istraživanja	9
3.2 Faza 2 Mapiranje profesionalnih i teoretskih kompetencija specifičnih za zemlju (kulturu).	9
3.3 Faza 3 Odabir i izrada nacrt okvira kompetencija za seoske domaćine	9
3.4 Faza 4 Fokus grupe za validaciju razvijenog nacrt-a okvira kompetencija	9
3.5. Faza 5 Odabir osnovnih kompetencija prema dizajnu	10
3.6. Faza 6 Provera među kolegama	10

1. Uvod

1.1 Svrha okvira kompetenci

Ovaj okvir kompetencija razvijen je u okviru programa Erasmus+ u kojem učestvuje 7 EU organizacija i cilj mu je da identificuje ključne veštine seoskog domaćina koji mogu da podrže mala sela i ruralna područja u smislu poboljšanju kvaliteta života. Projekat „Otvorena škola za seoske domaćine“ predlaže da se stvori novo jezgro kompetencija, koje trenutno nedostaju u evropskom kontekstu, a od kojih će korist imati sela širom Evrope. Cilj projekta je kreiranje programa obuke, deljive platforme za učenje i pilot projekta.

Budući da je prvi put kreiran i formalizovan takav profil, partnerstvo Otvorene škole za seoske domaćine je kombinovalo profesionalne kompetencije preuzete iz različitih oblasti (kao što su ruralni razvoj, izgradnja zajednice, društvene inovacije, transformativni turizam, zanati i dizajn) i identifikovalo 5 oblasti makrokompetencija i njihovih povezanih ishoda učenja iz perspektive dizajnerskog pristupa izazovu.

Ciljna grupa ovog okvira kompetencija su seoski domaćini: ljudi koji osnažuju društveni, ekonomski i ekološki život u malim selima i njihovoј lokalnoј ekonomiji, pružanjem i stvaranjem održivih usluga za život: turizam sa pozitivnim uticajem, ponovno povezivanje sa prirodom, avanturistički sportovi, posete farmama, putovanja sa elementima učenja, velnes odmori, radni odmori, staze nasleđa, lokalno proizvedeni proizvodi i usluge i još mnogo toga. Seoski domaćini povezuju sredstva koja možda već postoje u zajednici, ali su nepoznata ili izolovana: ljudi, mesta, infrastrukturu, preduzeća i veštine. Seoski domaćini omogućavaju različitim partnerima i zainteresovanim stranama da zajedno rade i sarađuju.

Okvir kompetencija je Projektni rezultat 1 i to je dokument koji predstavlja kompetencije koje su istaknute kao najpotrebnije iz perspektive ciljne grupe u skladu sa dizajnerskim procesom - Definiši, Dizajniraj, Isporuči, poznatim kao Trostrukti proces dizajna. Ovo omogućava angažovanje u svakoj fazi procesa ispitivanjem zašto je potrebna intervencija.

Nivoi napredovanja od osnovnog do stručnog razvijaće se kao metodologija i zadaci, u okviru Programa obuke, koji je projektni rezultat 2. Okvir je usklađen sa evropskim okvirima kompetencija kao što su *EntreComp*, *DigComp*, *LifeComp* i *GreenComp*, i predstavlja osnovu za buduću validaciju kompetencija nakon aktivnosti vezanih za obuku.

1.2. Identifikovanje nove profesionalne uloge

Da bi u praksi sproveli poboljšanje života u malim selima i ruralnim područjima, seoski domaćini traže nove veze i razvijaju usluge podržane novim poslovnim trendovima i modelima: rad na daljinu, zajedničko stanovanje, zadruge povezane Internet platformom i druge. Seoski domaćini omogućavaju različitim partnerima i zainteresovanim stranama da zajedno rade - često prvi put.

Iako je opis „Seoski domaćin“ nov, sličan posao na lokalnom nivou obavljaju lokalni pioniri, društveni inovatori i preduzimljivi funkcioneri na lokalnu. Ali je potreban veći broj ovakvih ljudi. Samo u Italiji, 5.500 malih sela (onih sa 5.000 ili manje stanovnika) je u opadanju; u Španiji 3.500; u Srbiji 4.700 – da pomenemo samo tri od zemalja koje su zastupljene u ovom projektu.

Svako selo je jedinstveno. Otvorena škola za seoske domaćine stoga neće biti zasnovana na standardnom nastavnom planu i programu već na nizu potrebnih kompetencija koje će se razvijati kroz mikro-kurseve u skladu sa individualnim potrebama i preferencijama svakog seoskog domaćina.

1.3. Kontekstualno promišjanje o kompetencijama potrebnim za seoskog domaćina

Uloga pripada parametrima nekolikih sektora – mnoge aktivnosti domaćina sela mogu biti vođene kulturnim vrednostima ili drugim umetničkim kreativnim izrazima koji se nalaze u Kreativnom i Kulturnom sektoru. Slično tome, turizam često nudi ekonomski prilike za mala sela. Sa aktivnostima koje su usidrene na lokalnom nivou, socio-ekonomski kohezija se takođe podstiče promovisanjem vrednosti kao što su: solidarnost, učešće i saradnja, koje spadaju u ekosistem socijalne ekonomije i ekonomije zasnovane na blizini.

Jedinstvenost Otvorene škole za seoske domaćine i definisanog okvira kompetencija leži u kombinaciji procesa zasnovanog na metodologiji dizajna. Uloga seoskog domaćina kao lokalnog aktiviste zahteva novi okvir kompetencija, kombinujući postojeće međusektorsko istraživanje i iskustvo zainteresovanih strana.

1.4. Znanje, veštine i kvaliteti seoskog domaćina

Potrebna je neobična kombinacija kompetencija da biste bili efikasan seoski domaćin, kao što su digitalna pismenost, poslovno planiranje i održivost, kao i intrapersonalne, ko-kreacijske i veštine saradnje za ugošćavanje, pozivanje, fasilitaciju, animaciju i koordinaciju.

2. Predložene kompetencije za seoskog domaćina u skladu sa dizajnerskim procesom rada

Seoski domaćini osnažuju društveni, ekonomski i ekološki život u malim selima i njihovoj lokalnoj ekonomiji tako što pružaju i stvaraju održive usluge za život i povezuju sredstva koja možda već postoje u zajednici, ali su nepoznata ili izolovana. Oni omogućavaju različitim partnerima i zainteresovanim stranama da zajedno rade i sarađuju. Kompetencije kao što su snalažljivost, samodisciplina, pronalaženje unutrašnjih resursa, inicijativa, entuzijazam, otpornost, otvorenost, tolerancija, empatija i sposobnost samostalnog učenja smatraju se ličnim osobinama seoskog domaćina.

2.1. Proces odabira oblasti 5 makro kometencija i pridruženi ishodi učenja

Definisani izbor kompetencija u skladu je sa međukulturalnim proučavanjem u Italiji, Španiji, Mađarskoj, Srbiji, Poljskoj i Letoniji, kao i u skladu sa analizom mapiranja međunarodnog i EU okvira kompetencija.

Definisane kompetencije u skladu su sa transverzalnim (LifeComp), preduzetničkim (EntreComp), digitalnim (DigComp) i zelenim (GreenComp) okvirima kompetencija, kako ih definiše EU. Kompetencije su navedene kao ishodi učenja koje će seoski domaćini moći da primene u svojim aktivnostima nakon što prođu individualne puteve učenja (nivoi napredovanja učenja).

Navedene kompetencije su odabrane metodologijom vodopada počevši od opšte studije međunarodno definisanih kompetencija o potražnji do 2030. godine (Poglavlje 2) i studija specifičnih za državu, među 6 zemalja partnera na projektu (Poglavlje 3). Prvi nacrt odabranih kompetencija testiran je u fokus grupama sa zainteresovanim stranama u 6 partnerskih zemalja (Aneks 2). Primljene povratne informacije kombinovane su i implementirane u zajednički predlog okvira kompetencija u skladu sa dizajnerskim procesom i poljima kompetencija u odnosu na EU i međunarodnu studiju kompetencija.

2.2 Predložene kompetencije za seoskog domaćina

Kao rezultat toga, sledećih 5 oblasti kompetencija identifikovanih u ovom okviru kompetencija doprineće dizajniranju i strukturiranju modula Programa obuke Otvorene škole za seoske domaćine (PR2):

- Mogućnost stvranja vizije i mapiranja prilika (oblast kompetencija (CA) 1)
- Mapiranje aktera i resursa (oblast kompetencija (CA) 2)
- Pričanje o mestu (oblast kompetencija (CA) 3)
- Izrada prototipova usluga i vođenje aktivnosti i rezultata (oblast kompetencija (CA) 4)
- Sastavljanje platforme za saradnju i novi poslovni modeli. (oblast kompetencija (CA) 5)

U okviru gore navedenih oblasti kompetencija, sledećih devet kompetencija se smatra ključnim za seoske domaćine, imajući u vidu proces i metodologiju dizajna:

- Inovativno i refleksivno razmišljanje
- Sposobnost delovanja u dvosmislenim okruženjima
- Metodologija uporedne analize i procene
- Komunikacija i umrežavanje
- Ko-dizajn i ko-kreacija
- Prezentacija i digitalna komunikacija
- Inovacija sistema proizvoda i usluga
- Usluga usredsređena na planetu i ljude
- Preduzetništvo (tj. prodaja/marketing/prikupljanje sredstava)

Sledeće kompetencije su redefinisane kao ishodi učenja koje će seoski domaćini moći da primene u svojim aktivnostima nakon što prođu individualne puteve učenja (nivoi napredovanja učenja).

- Može da donosi razumne i informisane odluke (CA1)
- Može da primeni analitički način razmišljanja i dizajna (CA1)
- Razume međukulturalne raznolikosti i ukštanje različitih kultura (CA1)
- Može da održi odnose sa lokalnom zajednicom i partnerima (CA2)
- Može da komunicira sa ljudima i organizacijama (CA2)
- Vešt/a da organizuje učešće zajednice i građana (CA2)
- Može da reši konflikte (CA2)
- Može da preuzme vođstvo i koordinaciju (CA2)
- Vešt/a u angažovanju spoljnih saradnika i delegirajući odgovornosti, zadataka (CA2)
- Vešt/a u komunikaciji putem pripovedanja i pričanja o mestu (CA3)
- Može da razume metodologiju razvoja proizvoda, iskustva i dizajna usluga (CA4)
- Oseća vizuelnu estetiku (CA4)
- Može da primeni odgovarajuće metode dizajna za dizajn korisničkog iskustva (CA4)
- Može da definiše mogućnosti finansiranja (CA5)
- Kompetentan/a za primenu različitih strategija prikupljanja sredstava (CA5)
- Može da primeni odgovarajući poslovni model (CA5)
- Zna da razvije i primeni odgovarajuće marketinške strategije i razvoj ciljne grupe (CA5)

Gore opisane odabrane kompetencije za seoske domaćine, biće deo obuke kroz proces i metodologiju dizajna u Programu obuke Otvorene škole za seoske domaćine, sumirane su u Tabeli 1.

Tabela 1 Glavne kompetencije za seoske domaćine u skladu sa procesom dizajnerskog projektovanja, Freimane.A, 2022.

Trostruki proces dizajna	Oblast kompetencija	Kompetencija	Oblast kompetencija prema mapiranju kompetencija u EU i međunarodnoj zajednici	Ishod učenja
definisanje	Mogućnost stvaranja vizije i mapiranja prilika	Inovativno i refleksivno razmišljanje, Sposobnost delovanja u dvosmislenim okruženjima,	Transverzalne kompetencije - Kritičko i inovativno mišljenje/rešavanje problema	Može da donosi razumne i informisane odluke. Može da primeni analitički način razmišljanja i dizajna.
		Metodologija uporedne analize i procene	Preduzetničke kompetencije - Dizajn i upravljanje projektom za kompletan poslovni ciklus uključujući strateško planiranje/ Praćenje i procena	Razume međukulturalne raznolikosti i ukštanje različitih kultura.
	Mapira učesnike i izvore	Komunikacija i umrežavanje	Transverzalne kompetencije - Prilagodljivost / Rešavanje problema / Liderstvo / Umrežavanje / Komunikacija / Emocionalna inteligencija / Interpersonalne veštine / Globalno građanstvo	Može da održi odnose sa lokalnom zajednicom i partnerima Može da komunicira sa ljudima i organizacijama Vešt/a u organizovanju zajednice i građanskog učestvovanja. Može da reši konflikte.
		Ko-dizajn i ko-kreacija	Transverzalne kompetencije - Liderstvo / umrežavanje / rešavanje problema / interpersonalne veštine	Može da preuzeme vodstvo i koordinaciju. Vešt/a u angažovanju spoljnih saradnika i delegiranju odgovornosti, zadataka.
dizajniranje	Pričanje o mestu	Prezentacija i digitalna komunikacija	Digitalne kompetencije - Svest o tehnologiji / Digitalni marketing / Digitalna komunikacija	Vešt/a u komunikaciji putem prikazivanja i pričanja o mestu.
	Izrada prototipova usluga i vođenje aktivnosti i ishoda	Inovacija sistema proizvoda i usluga	Preduzetnička kompetencija - Dizajn i upravljanje projektima za kompletan poslovni ciklus uključujući strateško planiranje /	Može da razume metodologiju razvoja proizvoda, iskustva i dizajna usluga.

			Autorsko pravo i nematerijalno pravo / Kritičko i inovativno razmišljanje Zelena kompetencija - Živeti, raditi i delovati na održiv način	Oseća vizuelnu estetiku.
	Usluga usredsređena na planetu i ljudе	Transverzalne kompetencije - Interpersonalne veštine / Komunikacija / Emocionalna inteligencija	Može da primeni odgovarajuće metode dizajna za dizajn korisničkog iskustva.	
isporučivanje	Sastavljanje platforme za saradnju i novi poslovni modeli	Preduzetništvo (tj. prodaja/marketin g/prikupljanje sredstava)	Preduzetničke kompetencije - Strateško i finansijsko upravljanje / Marketing Može da identificuje mogućnosti finansiranja. Kompetentan/a za primenu različitih strategija prikupljanja sredstava. Vešt/a u primjeni odgovarajućih poslovnih modela. Zna da razvije i primeni odgovarajuće marketinške strategije i razvoj ciljne grupe.	

3. Metodologija

Ciljna grupa celog projekta (PR1, PR2, PR3, PR4, PR5) su praktičari; stoga je ciljna grupa bila uključena u različite faze razvoja i validacije okvira kompetencija. Za izradu Okvira kompetencija sprovedeno je istraživanje mešovitim metodama, u šest faza.

3.1 Faza 1 | Najmoderniji pristup: Međunarodna regulatorna i sekundarna (desk) istraživanja

Faza 1 kombinuje sekundarno (desk) istraživanje i regulatorno istraživanje, zasnovano na EU i međunarodnim studijama i predviđanjima u analizi veština i kompetencija koje se traže. Međunarodna regulatorna i sekundarna (desk) istraživanja sprovedeli su istraživač dizajna dr Aija Freimane i vodeći partner - Matera Hub.

3.2 Faza 2 | Mapiranje profesionalnih i teoretskih kompetencija specifičnih za zemlju (kulturu).

U fazi 2. sekundarno (desk) istraživanje sprovedeno je u svakoj zemlji partneru na projektu, kombinujući propise specifične za zemlju i nacionalne propise.

3.3 Faza 3 | Odabir i izrada nacrt okvira kompetencija za seoske domaćine

Mapa kompetencija izvedena je na osnovu studija specifičnih za zemlju (specifičnih za kulturu) i etnografske studije (posmatranja, intervju sa zainteresovanim stranama) imajući u vidu proces dizajna i 15 godina obrazovnog iskustva u oblasti dizajna (Aneks 1) u pružanju razvoja novih proizvoda i usluga kroz dizajn, istraživač i edukator dr Aija Freimane bila je odgovorna za okvir kompetencija.

Okvir kompetencija razvijen je kao metodologija vodopada, počevši od opšteg proučavanja međunarodno definisanih kompetencija koje su tražene do 2030. godine (poglavlje 2) i studija specifičnih za državu u 6 zemalja partnera na projektu (poglavlje 3). Nacrt okvira kompetencija potvrdili su projektni partneri, ponovili i poboljšali, kako bi bio spremjan za validaciju sa zainteresovanim stranama, u Fazi 4.

3.4 Faza 4 | Fokus grupe za validaciju razvijenog nacrt-a okvira kompetencija

Cilj fokus grupe je bio da se dobije validacija dubinske analize potreba i kompetencija identifikovanih tokom sekundarnog (desk) istraživanja, kako bi se omogućilo partnerima da razviju materijal za obuku, koji uzima u obzir specifične kontekste. Metodologija fokus grupe je opisana u Aneksu 2.

Svaki partner je dao dnevni red i teme za diskusiju koje su uključivale lična iskustva učesnika, prepreke na koje su naišli, potrebe i oblasti mogućnosti koje treba istražiti. Svi partneri su koristili isti skup aktivnosti, pitanja i alata koji su prevedeni na nacionalne jezike na osnovu ponuđenih šablona. Ovo je omogućilo poređenja među zemljama i kulturama, što je dovelo do razvoja sveobuhvatnog istraživanja i materijala za učenje. Rezultati fokus grupe dati su u Aneksu 3.

3.5. Faza 5 | Odabir osnovnih kompetencija prema dizajnu

Primljene povratne informacije iz faze 4, kombinovane su i implementirane u zajednički predlog okvira kompetencija u skladu sa dizajnerskim procesom i poljima kompetencija u odnosu na EU i međunarodnu studiju kompetencija.

3.6. Faza 6 | Provera među kolegama

Faza 6 je potvrdila razvijeni okvir kompetencija u formi recenzije sa zainteresovanim stranama. Uloga recenzenta je bila da analizira sadržaj, procenjuje kvalitet i koherentnost okvira kompetencija i PR1 rezultata za Erasmus+ projekat „Otvorena škola za seoske domaćine“.